

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران
حوزه علمیه الزهرا (س)
شهرستان شیراز

سطح ۲

موضوع :

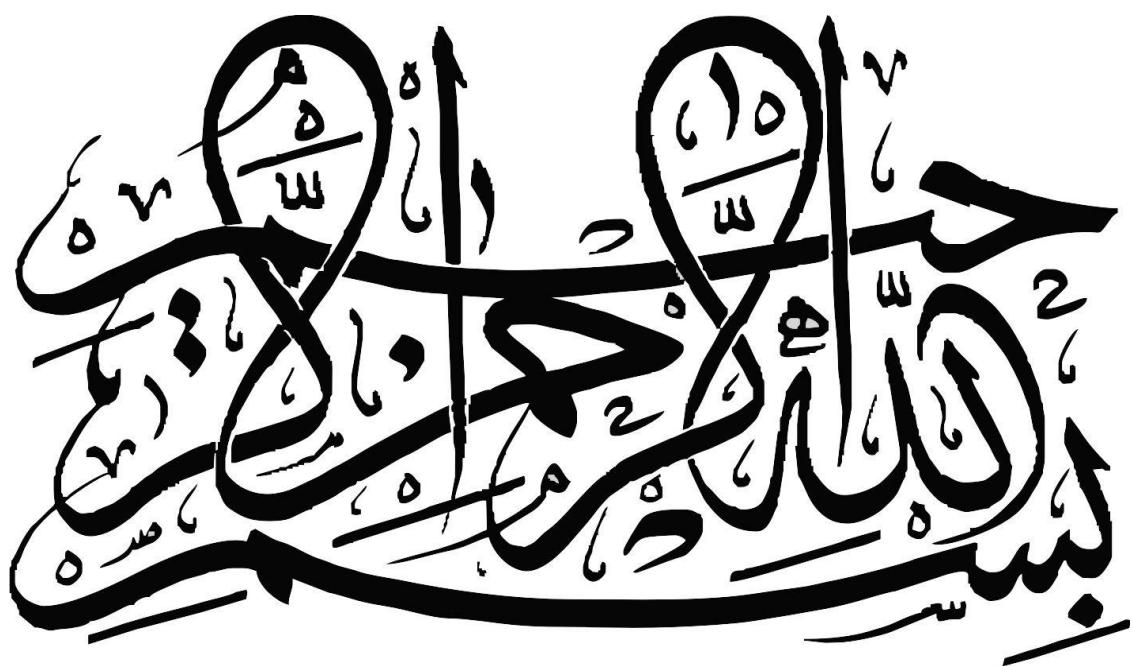
بیماری های قلب و راه های درمان آن ها از دیدگاه آیات و روایات

استاد راهنما:

سرکار خانم رضوی

پژوهشگر:

فائزه ربانی

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران
حوزه علمیه الزهرا (س)
شهرستان شیراز

سطح ۲

موضوع :

بیماری های قلب و راه های درمان آن ها از دیدگاه آیات و روایات

استاد راهنما:
سرکار خانم رضوی

پژوهشگر:
فائزه ربانی

مهر ۹۱

(ب)

چکیده

انسان که در حقیقت، والاترین موجود جهان و مسجود فرشتگان بارگاه الهی می باشد، قدرت این را دارد که برتری خویش را بر مهمانان عالم هستی حفظ کند. وجود آدمی از چهار عنصر جسم، نفس، عقل و قلب تشکیل یافته است که می تواند با به کارگیری آن ها در حدود الهی هر چه سریعتر به مقصود و محبوب خویش نزدیک تر شود از مهمترین این عناصر، قلب است، قلبی که در روایات از آن به حرم خداوند یاد شده است که غیر او را نباید در آن ساکن کرد. اگر انسان در تمام لحظات زندگی مراقب قلبش باشد و دریچه ی آن را به روی هر نامحرم و پلیدی باز نکند، همواره می تواند پله های ترقی و کمال را به سوی قرب الهی طی کند؛ اما اگر از این هدیه پروردگار غافل شود، زمانی بیدار و هشیار می شود، که قلب به کسب ریا، نفاق، شرک، کفر و... آلوده شده است، آن گاه تزکیه ی این عنصر که تنها راه نجات انسان در قیامت است، کار بسیار مشکلی خواهد بود.

در عین حال عالمان و عارفان که سال ها تلاش در راه اسلام کرده اند، روش هایی را برای درمان این بیماری های قلبی ارائه کرده اند تا آدمی با توکل به خداوند و تلاش در این راه بتواند به قلب سلیم دست پیدا کند.

کلید واژه: انسان، بیمار، درمان، سلیم، قلب

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	 مقدمه
۲	 مفهوم قلب
۳	 اقسام قلوب
۳	 قلب سلیم
۴	 قلب بیمار
۴	 انواع دل ها از منظر روایات
۵	 بیماری های قلب
۵	 کفر
۵	 نفاق
۶	 انواع نفاق
۶	 نفاق در ایمان
۶	 نفاق در لوازم ایمان
۶	 نفاق در عبادت
۶	 نفاق با مردم
۶	 شرک
۶	 ریا
۷	 عجب
۷	 شک
۷	 قساوت
۸	 اسباب قساوت
۸	 همّ روزی داشتن
۸	 خنده
۸	 روش های درمان
۱۲	 نتیجه گیری
۱۳	 پی نوشت
۱۵	 فهرست منابع

نتیجه گیری

با توجه به آن چه بیان شد نتیجه می گیریم که بشر همواره به دنبال راهی بوده است تا بتواند به نیتی پاک و عملی خالص دست پیدا کند؛ اما چون از بیماری های قلبی خویش آگاه نیست، مسیر کمال را اشتباه طی می کند. در واقع همان گونه که انسان بدن و ظاهری دارد، روان و باطنی هم دارد که از آن به نام قلب یاد می شود. همان طور که اعمال آدمی بازتاب وسیعی برقلب و جان دارد، قلب و روح در اعمال مؤثر هستند و این گونه است که دل، رحمانی یا شیطانی می شود. بنابراین انسان باید بیماری های روحی خود را مانند: ریا، عجب، شک، قساوت، نفاق و... را با توکل بر خداوند، توسل به ائمه ~ و توصیه های عالمان دین از خویش دور کند تا بتواند با قلبی سلیم به قرب الهی برسد؛ زیرا قلب سلیم تنها راه نجات و رستگاری است.

پی نوشت

- ۱ - ناصر، مکارم شیرازی و همکاران، تفسیر نمونه، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶، ج ۱، ص ۸۹-۸۷
- ۲ - سوره آل عمران، آیه ۹۶
- ۳ - حسین، انصاریان، عرفان اسلامی، قم، دارالعرفان، ۱۳۸۶، ج ۳، ص ۷۸-۸۰
- ۴ - عبدعلی بن جمع، العروس الحویزی، تفسیر نورالثقلین، علی عاشور، لبنان، موسسه تاریخ العربی، ۱۴۲۲، ج ۵، ص ۲۴۸ به نقل از اصول کافی، کتاب الایمان ۱۶/۲ ح/۱۴ ب/اخلاص.
- ۵ - محمد محسن، فیض کاشانی، تفسیر صافی، جمعی از فضلا زیر نظر عبدالرحیم عقیقی بخابشی، قم، دفتر نشر جاوید اسلام، ۱۳۸۶، ج ۵، ص ۹۶، به نقل از مجمع البیان، ج ۷، ص ۱۹۴
- ۶ - ناصر، مکارم شیرازی و همکاران، همان، ج ۱۵، ص ۲۹۹ به نقل از اصول کافی، ج ۲، ص ۱۶
- ۷ - همان، ج ۱۹، ص ۱۰۳
- ۸ - سوره بقره، آیه ۱۰
- ۹ - عبدالحسین، دستغیب، قلب سلیم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۶، ص ۶
- ۱۰ - نهج البلاغه، ج ۳۸۸
- ۱۱ - عبدالحسین، دستغیب، همان، ص ۳۱۶، به نقل از اصول کافی، کتاب الایمان و الکفر، باب فی ظلمه قلب المنافق
- ۱۲ - همان، ص ۳۱۸
- ۱۳ - همان، ص ۳۱
- ۱۴ - حسین، انصاریان، همان، ص ۸۸
- ۱۵ - سوره نمل، آیه ۴۰
- ۱۶ - حسین، انصاریان، همان، صص ۹۱-۹۰
- ۱۷ - سوره نساء، آیه ۱۳۸
- ۱۸ - عبدالحسین، دستغیب، همان، ص ۵۹
- ۱۹ - حسین، انصاریان، همان، ص ۹۱
- ۲۰ - سوره نساء، آیه ۴۸
- ۲۱ - حسین، انصاریان، همان، صص ۹۷-۹۵
- ۲۲ - سوره کهف، آیات ۱۰۴-۱۰۳
- ۲۳ - عبدالله، شبیر، اخلاق، محمدرضا جباران، قم، انتشارات هجرت، ۱۳۸۲، ص ۲۶۳
- ۲۴ - حسین، انصاریان، همان، صص ۹۹-۹۷
- ۲۵ - سوره نساء، آیه ۴۹
- ۲۶ - عبدالله، شبیر، همان، ص ۲۷۷
- ۲۷ - حسین، انصاریان، همان، ص ۹۲
- ۲۸ - محمد، کلینی، اصول کافی، محمد باقر کمره ای، تهران، انتشارات اسوه، ۱۳۸۶، ج ۵، ص ۴۳۲
- ۲۹ - سوره انعام، آیه ۴۳

- ۳۰- عبدالحسین دستغیب، همان، صص ۳۱۸-۳۱۹
- ۳۱- عباس، قمی، سفینه البحار، بی جا، دارالاسوه للطباعه و النشر، ۱۴۲۲، ج ۳، ص ۳۴۳
- ۳۲- عبدالحسین دستغیب، همان، ص ۳۶۰
- ۳۳- محمد، حر عاملی، وسائل الشیعه، عبدالرحیم ربانی، تهران، مکتبه الاسلامیه، ۱۴۰۱، ج ۸، ص ۴۸۲
- ۳۴- عبدالحسین دستغیب، همان، ص ۴۲
- ۳۵- همان، ص ۶۶ و ۷۶
- ۳۶- سوره فاطر، آیه ۴۳
- ۳۷- سوره زمر، آیات ۲-۳
- ۳۸- ناصر، مکارم شیرازی، همان، ج ۱۹، ص ۳۸۵
- ۳۹- همان، به نقل از روح المعانی، ج ۲۳، ص ۲۱۲
- ۴۰- عبدالله شبر، همان، صص ۲۷۳-۲۷۴
- ۴۱- سوره عنکبوت، آیه ۶۹
- ۴۲- عبدالله شبر، همان، صص ۲۷۹-۲۸۰
- ۴۳- مجتبی، تهرانی، اخلاق الاهی، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۱، ج ۱، صص ۲۲۳-۲۲۲
- ۴۴- عبدالحسین، دستغیب، قلب سلیم، ص ۳۵۵، به نقل از دارالسلام نوری
- ۴۵- عباس، قمی، سفینه البحار، ج ۱، ص ۴۸۱
- ۴۶- عبدالحسین، دستغیب، همان، ص ۳۵۶
- ۴۷- حسین، انصاریان، عرفان اسلامی، ص ۹۵

منابع و مأخذ

*قرآن کریم

*نهج البلاغه

*صحیفه ی سجادیه

- ۱-انصاریان، حسین، عرفان اسلامی، قم، دارالعرفان، ۱۳۸۶
- ۲-تهرانی، مجتبی، اخلاق الاهی، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۱
- ۳-حر عاملی، محمد، وسائل الشیعه، عبدالرحیم ربانی، تهران، مکتبه الاسلامیه، ۱۴۰۱،
- ۴-دستغیب، عبدالحسین، قلب سلیم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۶
- ۵-شبر، عبدالله، اخلاق، محمدرضا جباران، قم، انتشارات هجرت، ۱۳۸۲
- ۶-العروس الحویزی، عبدعلی بن جمع، تفسیر نورالثقلین، علی عاشور، لبنان، موسسه تاریخ العربی، ۱۴۲۲
- ۷-فیض کاشانی، محمد محسن، تفسیر صافی، جمعی از فضلا زیر نظر عبدالرحیم عقیقی بخابشی، قم، دفتر نشر جاوید اسلام، ۱۳۸۶
- ۸-قمی، عباس، سفینه البحار، بی جا، دارالاسوه للطباعه و النشر، ۱۴۲۲
- ۹-کلینی، محمد، اصول کافی، محمد باقر کمره ای، تهران، انتشارات اسوه، ۱۳۸۶
- ۱۰-مکارم شیرازی و همکاران، ناصر، تفسیر نمونه، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶

